

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1:	Ken uw gereedschap	2
	Kenmerken van een digitale spiegelreflexcamera	3
	Werken met een spiegelreflexcamera	6
	Uitrusting en accessoires	8
	Toelichting op de uitrusting	9
	Fototas of -koffer	9
	Stabiel statief met goede statiefkop	10
	Opsteekflitser	12
	Lenzen	12
	Tussenringen en extenders	13
	Zonnekap en circulair polarisatiefilter	14
	Reflectiescherm en grijskaart	14
	Afstandsbediening	15
	Filtersysteem	15
	Laptop en imagetank	16
	Studiobelichting, achtergronden en lichtmeter	18
	Onderwaterbehuizing	18
	Samenvatting	19
	Aan de slag met uw Nikon-camera	21
	Eerste handelingen	21
	Riem	21
	Batterij	21
	Lens	22
	Lens verwisselen	23
	Taal en klok	24
	Geheugenkaart	25
	Kennismaking met de buitenkant	27
	De eerste foto's	38
	Foto's wissen	39

De basisinstellingen	40
Menu's kiezen en instellen	40
Uw eigen instellingen	41
Nummering van de foto's	41
Beeldcommentaar	42
Signaal	43
AF-hulpverlichting	44
Opnamemenu	45
Informatiescherm	46
sRGB of Adobe RGB?	47
Op de automatische piloot of zelf sturen?	48
De automatische onderwerpstanden	48
De opnamestanden P, S, A, en M	51
De stand Guide	54
Aanraakbediening	55
De ingebouwde GPS-unit van de D5300 gebruiken	56
Wireless Mobile Utility	58
Hoofdstuk 2: Belichting	60
Principe licht en kleur	61
Principe van belichting	64
Hoeveelheid afhankelijk van gevoeligheid	65
ISO, sluitertijd, diafragma en stop	66
ISO-waarde	66
Sluitertijd	67
Diafragma	68
Stapje wordt stopje	69
Belichtingsprogramma's	72
Basisgebruik	72
Creatief gebruik	74
Lichtmeting	83
Dynamisch bereik	83
Lichtmeting	85
Belichtingscompensatie	87
Histogram	88
Trapje	91
Samenvatting	92

Aan de slag met uw Nikon-camera	94
De lichtmeting	94
Matrixmeting	95
Foto-Informatie	96
Histogram en hogelichtenwaarschuwing	97
De praktijk	99
Actieve D-Lighting	100
Bulb en time	101
Bulb	101
Time	102
Trapje maken	102
ISO	104
Auto ISO	105
Hoofdstuk 3: Kleur en witbalans	108
Technisch	109
Beoordeling en beleving van kleur	111
Aanpassen van kleur	112
Verzadiging (saturation)	112
Kleurtoon (hue)	114
Contrast (contrast)	115
Kleurzweem	116
Kleurtemperatuur	118
Witbalans	119
RAW en witbalans	122
Samenvatting	123
Aan de slag met uw Nikon-camera	126
Witbalans	126
Witbalans in de praktijk	129
Handmatige witbalans	130
Beeldinstellingen ofwel Picture Control	132
Verscherping	134
Contrast	134
Verzadiging	134
Tint aanpassen	134
Beeldoptimalisatie in de praktijk	134
Automatisch	136

Hoofdstuk 4:	Scherpte	138
	Oorzaken onscherpte	139
	Problemen met de Autofocus (AF)	139
	Live View	144
	Beweging van de camera	146
	Beweging van het onderwerp	151
	Lenskwaliteit	156
	Scherptediepte	157
	Scherptegebied	158
	Verskil scherpte compactcamera en spiegelreflex	160
	Samenvatting	161
	Aan de slag met uw Nikon- Camera	164
	Scherpstellen	164
	Een scherpstelstand kiezen	166
	Kiezen voor AF-S	166
	Kiezen voor AF-C	166
	Scherpstelvergrendeling	167
	Autofocus AF-veldstand	168
	Enkelpunt	168
	Dynamisch veld	170
	Automatisch veld-AF	170
	3D-tracking (elf punten)	170
	Fotograferen met Livebeeld	171
	AF-veldstand bij Livebeeld	172
	Scherpstellen in de praktijk	172
Hoofdstuk 5:	Compositietips	174
	Regels zijn geen wetten	175
	Regel van 1/3, onderwerp uit het midden	175
	Kunst van het weglaten	176
	Beslissende moment	179
	Kikker- en vogelperspectief	180
	(Voorground)kader	180
	Structuren, patronen, symmetrie en lijnen	181
	Kijkrichting	182
	Lichtval, tegenlicht en silhouetten	182
	Reflecties	183

	Lange sluitertijd	183
	Bewuste beweging van camera of lens	184
	Verrassende fotolocaties	185
	Gebruik van kleuren	186
	Samenvatting	187
Hoofdstuk 6:	Beeldbewerking	188
	Vorbereidingen	189
	Workflow	189
	Werkruimte inrichten	190
	Correcties	192
	Belichting aanpassen	192
	Kleur aanpassen	195
	Lenschcorrecties	197
	Roteren en kader aanpassen	200
	Retoucheren	202
	Ruis verminderen	203
	Gereed maken voor publicatie	204
	Samenvatting	206
	Vanaf uw Nikon-camera naar uw computer	208
	Nikon ViewNX-i en Nikon Transfer 2	208
	Nikon ViewNX-i	211
	Nikon Capture NX D	212
	Foto's in de camera bewerken	213
Hoofdstuk 7:	Lenzen	214
	De getallen en afkortingen op een lens	215
	Brandpuntaanduiding	215
	Lichtsterkte	217
	Afkortingen	217
	Lenzafwijkingen	218
	Onscherpte	218
	Hoekonscherpte	219
	Ton- en kussenvervorming	219
	Vignettering	219
	Chromatische aberratie	219
	Lensspiegeling	220

Vershil tussen...	220
Digitale en analoge lens	220
Vast brandpunt en zoomlens	221
Consumenten en professionele lens	222
Welke lens voor welke klus?	222
Info en aankoop	223
Samenvatting	223
Lenzen voor uw Nikon-camera	224
Aanduidingen op lenzen	224
De Nikon DX-serie	225
Kitlenzen	225
Groothoekzoomlens	226
Zoomtelelenzen	227
Superzoomtelelenzen	227
Macrolenzen	228
Toplens	228
Lenzen van andere merken	229
Vast brandpunt	229
Hoofdstuk 8: Flitsen	230
Terminologie	231
Richtgetal	231
Synchronisatie	231
Invulflits	233
Rode-ogenflits	234
Flitscompensatie	234
Typen flitsers	234
Opklapflitser	234
Opsteekflitser	235
Overig	236
Flitsvariabelen	236
Diafragma	237
Gevoeligheid	237
Sluittijd	238
Lichtverdeling	239
Obstakels	241

Samenvatting	241
Flitsen met uw Nikon-camera	242
Het gebruik van de opklapflitser	242
De flitsstanden	242
Slow-sync	244
Rear	244
De flitsstand instellen	245
Flitscorrectie	246
Losse opzetflitser	247
Optionele flitser	248
Andere opzetflitsers	248
Hoofdstuk 9: Werken met RAW	250
Geschiedenis en aard	251
RAW en JPEG	252
Voordelen van RAW	252
Nadelen van RAW	254
RAW-converters	256
Samenvatting	259
RAW-bestanden uit uw Nikon-camera bewerken	260
Hoofdstuk 10: Dynamisch bereik en HDR	262
(Te) hoog contrast	264
Oplossing (enkele foto)	264
Hardware	264
Software	266
Montage (meerdere foto's)	267
HDR-samenvoeging	267
Vorbereiding	267
EasyHDR	268
HDR in de D5200	270
Samenvatting	270

Hoofdstuk 11: Omzetten naar zwart-wit	272
Zwart-wit of grijswaarden	273
Zwart-wit op de camera	274
Zwart-wit in een fotobewerkingsprogramma	275
Modus Grijswaarden	275
Verzadiging -100%	275
Kanaalmixer	276
RAW	277
Afdrukken	278
Samenvatting	280
Hoofdstuk 12: Filmen met een DSLR	282
Live View en video	283
Videoterminologie	283
De voordelen	284
De ‘nadelen’	284
Video op uw Nikon-camera	286
Afspelen video	288
Samenvatting	288
Hoofdstuk 13: Online informatie zoeken	290
Nikon.nl	291
Forums	292
Flickr	293
Nog meer leren	293
Index	296

INLEIDING

Elk jaar, of elke twee jaar – het ligt er een beetje aan, komen camerafabrikanten met een nieuwe versie van een camera. De Nikon D3000 werd opgevolgd door de D3100, de D3200 en vervolgens door de D3300. De D5000 door de D5100, de D5200, de D5300 en de D5500. Nikon sloeg de D5400 over, die bestaat dus niet. Het verschil tussen die camera's? Megapixels, betere sensoren, mogelijkheid tot het opnemen van film, meer foto's per seconde. Veelal duidelijke kwalitatieve veranderingen en verbeteringen.

Wat niet verandert zijn de basisprincipes van het fotograferen, de werking van een spiegelreflexcamera, kortom de fundamentele manier waarop u fotografeert.

In dit boek behandelen we de basisprincipes van het werken met een spiegelreflexcamera en de praktische manier waarop u dat met een Nikon-camera doet. De Nikon-camera's die in dit boek aan de orde komen, verschillen niet veel in de manier waarop de camera wordt bediend. Het boek is geen opsomming van de menu's van de typen camera's, daarvoor hebt u de camerahandleiding. In dit boek leert u hoe u praktisch met de camera aan het werk gaat.

We bespreken de Nikon D3000, D3100, D3200, D3300 en de grotere broers D5000, D5100, D5200, D5300 en D5500. De bediening van deze camera's komt voor een groot deel overeen. Als er verschillen zijn, dan komen die in de verschillende hoofdstukken aan de orde.

Soms gebruikt Nikon in de beschrijvingen van de camera's ineens een iets andere term voor een zelfde knop of menuonderdeel. Als er een ietwat andere term wordt gebruikt: ga ervan uit dat het om een zelfde instelling gaat.

Het gaat er natuurlijk om wat u aan dit boek hebt. Dit boek is niet de handleiding van de camera. Voor alle uitleg over de menu's en instellingen van uw Nikon moet u bij de handleiding zijn die Nikon bij uw camera heeft geleverd. Met het boek wat u nu in handen hebt, krijgt u basiskennis over uw spiegelreflexcamera, over hoe u moet fotograferen en hoe u die kennis toepast met uw Nikon-camera. De manier van fotograferen met de beschreven camera's is gelijk, het gaat erom dat u een foto maakt die voldoet aan uw eisen. Dat de ene camera meer megapixels heeft, misschien wat sneller kan scherpstellen is leuk, maar niet essentieel voor het maken van een kwalitatief goede foto.

Veel fotografieplezier gewenst!

Hans Frederiks

**:::KEN UW
GEREEDSCHAP**

::01 KEN UW GEREEDSCHAP

Ziezo, u bent de trotse eigenaar geworden van een D3000, D3100, D3200, D5000 of D5100, een digitale spiegelreflexcamera. Voordat u daarmee aan de slag gaat, vertellen we u eerst iets over de algemene kenmerken van dit type reflexcamera. Want naast fototechnische en creatieve aspecten, zult u ook moeten weten hoe zo'n camera in elkaar zit, hoe hij werkt en wat de mogelijkheden en vooral de onmogelijkheden zijn. Daarom staan we in dit hoofdstuk in het algemeen even stil bij deze materie, zodat we al bekend zijn met onze 'hamer en zaag' voordat we het veld ingaan.

De punten die aan de orde komen zijn:

- Wat zijn de kenmerken van een digitale spiegelreflexcamera en de verschillen met analoge spiegelreflex en digitaal compact?
- Hoe werkt u met een digitale spiegelreflexcamera?
- Waaruit bestaat een basisuitrusting en wat zijn handige accessoires?

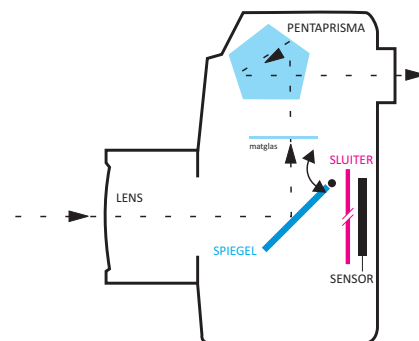
KENMERKEN VAN EEN DIGITALE SPIEGELREFLEXCAMERA

Een digitale spiegelreflexcamera (DSLR, Digital Single Lens Reflex), kenmerkt zich vooral door de aanwezigheid van een spiegel en een mechanische sluiters, door de mogelijkheid om lenzen te kunnen wisselen en door zijn snelheid. Dit alles vervat in een relatief compacte en robuuste behuizing, zodat de camera eenvoudig gebruikt kan worden op locatie en tijdens reportages.

Het licht van het onderwerp wordt door de lens gebundeld en via de spiegel en een pentaprisma naar de zoeker geleid. Daardoor ziet de fotograaf het onderwerp door de lens en komt de kadering grotendeels (meer dan 95 procent) overeen met het beeld dat later op de foto te zien zal zijn.

Nadat de belichting is ingesteld en er is scherpgesteld, wordt de ontspanner ingedrukt. De spiegel klapt omhoog en de sluiters gaat open, zodat het beeld het lichtgevoelige medium kan belichten.

Tot zover werkt een digitale reflexcamera hetzelfde als een analoge versie. Het grote verschil is natuurlijk dat een sensor het filmrolletje heeft vervangen, met alle gevolgen van dien. Bij een analoge camera stopt na de belichting van de film het beeldvormingsproces. Ontwikkelen en afdrucken moeten later gebeuren in de doka of afdrukcentrale. Bij een digitale camera kan de beeldvorming echter al in de camera plaatsvinden. Zo worden kleuren en scherpte direct berekend en komt er een kant-en-klare foto uit een digitale camera. U kunt het bijna vergelijken met een Polaroid-camera. Omdat de beeldvorming in de camera plaatsvindt, kan bij een digitale camera al voor de opname ingegrepen worden in de beeldkwaliteit. Zo kunnen het contrast, de verzadiging en de witbalans per foto worden geregeld. Zelfs de gevoeligheid van de sensor kan per opname worden ingesteld. De digitale techniek en de

Afbeelding 01.01

Doorsnede van het traject van het licht door een spiegelreflexcamera.

in-camera beeldvorming hebben het aantal variabelen bij het fotograferen met een digitale camera dus sterk vergroot en dat dwingt de fotograaf al in dokatermen te denken. De bediening is wel veel flexibeler geworden, maar ook een stuk moeilijker. Zelfs de doorgewinterde analoge fotograaf zal een niet onaanzienlijk gewennings-traject moeten afleggen bij de overstap naar digitaal.

De verschillen tussen een digitale reflexcamera en een digitale compactcamera liggen op een heel ander vlak. De digitale aspecten van beide systemen zijn nagenoeg gelijk en een 'compact-fotograaf' is al veel meer gericht op de kwaliteit van het eindresultaat en laat het denkwerk over belichting en scherpstelling liever over aan de automatiek van de camera. Bij de overstap naar een spiegelreflex is het noodzakelijk dat deze 'analoge' aspecten van de fotografie gemeengoed worden. De betekenis van diafragma, sluitertijd, gevoeligheid, belichtingscompensatie en lichtmeetmethode zal duidelijk moeten zijn en ook het verband ertussen. De bediening zal hierdoor ook voor deze groep fotografen een stuk complexer worden. Verder zal een 'compact-fotograaf' op een DSLR het lcd-scherm missen als zoeker (*live view*), kan hij geen filmpjes meer maken en moet hij voor echte macro's een aparte lens kopen. Overigens zal hij wel aangenaam verrast zijn door de goede handligging van de camera, de snelheid (scherpstellen, ontspanvertraging, motordrive), het kunnen aanpassen van de lens aan het onderwerp en uiteindelijk de onovertroffen beeldkwaliteit.

Afbeelding 01.02
De hoofdrolspeler.

Het is niet de bedoeling dat we alle verschillen tussen compact en spiegelreflex tot in detail bespreken. Belangrijk is echter wel dat u zich realiseert dat wanneer u overstapt bent van digitaal compact naar digitaal spiegelreflex, bepaalde facetten van de werking, de bediening en de kwaliteit anders zullen zijn. Om onaangename verrassingen te voorkomen hebben we de belangrijkste verschillen in de tabel op een rijtje gezet. Op veel punten zal in het vervolg van het boek verder worden ingegaan.

Digitaal compact versus digitaal spiegelreflex

<i>Overeenkomsten</i>	<i>Anders bij DSLR</i>
ISO en witbalans per foto	Respons/snelheid hoger
Foto's terugkijken, directe selectie	Beeldkwaliteit beter bij ISO>200. Bruikbaar tot ISO 1600/3200
Natraject, digitale doka	Handmatige scherpstelling
Soms externe flitser	RAW-bestandsformaat
Beeldstabilisatie	Snellere en langere motordrive
Lcd-scherm als zoeker	Veel lenzen en accessoires
HD-video	Externe flitser
	Gewicht en afmetingen groter
	Sensor veel groter (DSLR: 24x16 mm. Compact: 8x6 mm)
	Scherptediepte kleiner
	Stof op sensor indien geen sensorreiniging
	Complexere bediening

LET OP

Tegenwoordig is een nieuw type camera actueel en dat zijn systeemcamera's met veel eigenschappen van een DSLR (grote sensor, verwisselbare lenzen), maar zonder spiegel. De behuizing van dergelijke compacte systeemcamera's (CSC) is daardoor compacter. Een CSC is echter iets minder responsief dan een DSLR en heeft alleen een elektronisch zoekerbeeld.

WERKEN MET EEN SPIEGELREFLEXCAMERA

Hoe u uw digitale spiegelreflexcamera exact moet bedienen, leest u in de handleiding van de camera. Ga eens een avondje op de bank zitten met camera en handleiding. Begin op pagina 1 en elke parameter en instelling die besproken wordt, zoekt u op uw camera op en probeert u uit. Ook al begrijpt u de theorie of bedoeling op dat moment niet, dan weet u later toch waar u deze ongeveer kunt vinden.

Weten hoe u uw camera exact instelt is natuurlijk een eerste vereiste om in het veld alert te kunnen reageren en een onderwerp foutloos te kunnen vastleggen. Net zo belangrijk is dat u elke keer wanneer u op pad gaat, u zich bewust bent van wat u gaat fotograferen en wat de voorwaarden zijn om met voldoening een fotosessie te voltooien. Eigenlijk moet u intuïtief een vragenlijstje aflopen, zodat u altijd de beschikking hebt over alle ingrediënten voor een goede foto. Dat begint bij de voorbereiding en eindigt bij de reis terug naar huis. Wij hebben een vragenlijstje voor u opgesteld waarin veel zaken vanzelfsprekend zullen zijn, maar waarvan sommige punten toch vaak over het hoofd gezien worden.

Voordat we op pad gaan:

- Volle accu/batterijen en leeg geheugenkaartje in camera. Reserve van beide in de tas.
- Welke lens op de camera en welke lenzen meenemen?
- Welke accessoires meenemen: statief, flitser, filters, laptop et cetera.
- Geschikte kleding. Eten en drinken. Mobiele telefoon (of juist niet).
- Geld en legitimatie. Eventueel toegangskarten of toestemming.
- Weersverwachting, evenementenkalender en openingstijden.
- Routebeschrijving en lokale omstandigheden (zonnestand, terrein, schuilhut, voorzieningen).

Start sessie:

- Goede plek zoeken voor fototas en waardevolle spullen (droog en veilig).
- Controleren instellingen camera, zoals:
 - Programmeerkeuze (P, A, T of M).
 - Belichtingsmethode (matrix, centrum of spot).
 - Autofocus modus (one shot, servo).
 - Scherpstelpunt.
 - Witbalans.
 - Gevoeligheid ISO.
 - Belichtingscompensatie.
 - Drive (enkel, zelfontspanner of continu/motordrive).
 - RAW of JPEG.

- Kwaliteit JPEG (fine, normal of basic).
- Resolutie (large, medium, small).
- Verscherping, contrast, verzadiging.
- Kleurruimte (sRGB of AdobeRGB).

Tijdens de sessie:

- Aanpassen genoemde variabelen aan omstandigheden.
- Controleren resterende tijd accu en ruimte op geheugenkaart.
- Opletten op wisselwerking met de omgeving: lawaai, weersomstandigheden.
- Op tijd rusten, eten en drinken.

Na afloop:

- Camera en accessoires schoon en goed opbergen. Lenskapjes op lenzen.
- Bijzonderheden locatie noteren voor eventueel volgende bezoek.
- Indien mogelijk foto's al back-uppen.
- Uw 'rommel' niet achterlaten, zeker niet in de natuur.

De lijst is zeker niet uitputtend, maar helpt u toch een eind op weg om niet gedachte-loos met de camera eropuit te trekken en dan tot de conclusie te komen dat bijvoorbeeld de accu van uw camera bijna leeg is. Dat is een heel frustrerende ervaring.

UITRUSTING EN ACCESSOIRES

Uw camera-uitrusting kan zo uitgebreid zijn als u zelf wilt, want de collectie lenzen en accessoires is onuitputtelijk. Er is vaak ook een aanzienlijke investering mee gemoeid en omdat waarschijnlijk ook uw budget begrensd is, moet u zich steeds de vraag stellen of uitbreiding van uw uitrusting noodzakelijk is. We hebben een overzicht gemaakt van de essentiële benodigdheden en deze aangevuld met een lijst met accessoires en hun toepassing.

Basisuitrusting

- Body en standaardzoomlens (en UV-filter).
- Geheugenkaart plus reserve. Beide minimaal 2 GB.
- Reserveaccu/-batterijen.
- Poetsdoekje en blaasbalgje.
- Fototas, rugtas, koffer.

Uitbreiding

- Stabiel statief met goede statiefkop.
- Opsteekflitser.

- Lenzen: groothoekzoom, telezoom, macrolens. Lichtsterke standaardzoomlens.
- Tussenringen en extenders.
- Zonnekappen en circulair polarisatiefilter.
- Reflectiescherm en grijskaart.
- Afstandsbediening.

Extra accessoires

- Sensorcleaningset.
- Elektronische hoekzoeker.
- Filtersysteem.
- Laptop en Image Tank.
- Studiobelichting, lichtmeter en achtergronden.
- Onderwaterbehuizing.

Hardware

- Computer met grote vaste schijven, ook extern. Veel video- en werkgeheugen.
- Hoge kwaliteit monitor (liefst met colorimeter).
- Dvd-brander.
- Geheugenkaartlezer.
- Beeldbewerkingssoftware.
- Printer.
- Beamer.

TOELICHTING OP DE UITRUSTING

De onderdelen van de basisuitrusting spreken voor zichzelf en als u hiermee op stap gaat komt u in eerste instantie geen fysieke beperkingen tegen bij het nemen van uw foto's. De belangrijkste accessoires zullen we kort toelichten.

FOTOTAS OF -KOFFER

Een digitale camera is delicaat en duur gereedschap dat een zorgvuldige behandeling vereist. Stof, vuil, vocht en stoten kunnen zeer complexe storingen veroorzaken. Reparatie kan duur zijn en u bent langere tijd u camera kwijt. Een goede bescherming van body, lenzen en accessoires in de vorm van een fototas- of koffer kan veel ellende besparen. Koop een (rug)tas op de groei, zodat er later nog wat extra lenzen in kunnen of zelfs een laptop. Let op het draagcomfort (schouderbanden, rug) en waterdichtheid als u van plan bent met uw fotoapparatuur lange wandelingen in de natuur te gaan maken.

Afbeelding 01.03

Er zijn veel modellen en formaten fotorugtassen.

STABIEL STATIEF MET GOEDE STATIEFKOP

Eigenlijk zou een statief bij de standaarduitrusting moeten staan, want niet zelden (macro, binnen, ver inzoomen) kunt u bewegingsonscherpte voorkomen door een statief te gebruiken. Ook geeft een statief u alle rust bij het kaderen van uw onderwerp (macro, portret, natuur en landschap). Maar de aanschaf van een statief vraagt enige aandacht en moet afgestemd zijn op uw behoeften en het type onderwerp, en dat weet u pas als u al een tijdje fotografeert.

Een statief bestaat uit twee delen: de driepoot en de kop. De driepoot moet zorgen voor een stabiele stand en een variabele hoogte, en zijn afgestemd op het gewicht van de camera plus lens. Een statiefje voor een compactcamera is vaak niet geschikt voor een zware spiegelreflex. De poten moeten snel uitgeschoven kunnen worden en ze moeten dan meteen vaststaan. Verder moet het statief compact zijn en niet te zwaar, want u moet het vaak op uw rug of in de hand meedragen. Er zijn veel typen en materialen te koop. De tendens is dat ze steeds lichter (carbon) en 'slimmer' worden.

Afbeelding 01.04

Panoramakop. Driewegkop. Balhoofd met joystick, waterpasaanduiding en snelkoppeling.

Is de keuze van de driepoot al niet eenvoudig, de statiefkop kan helemaal kopzorgen geven. Het aantal typen en uitvoeringen is legio. Bekend van de videocamera is de panoramakop. Deze draait horizontaal en met een grote hendel knikt deze voor- of achterover.

Verder zijn er zogeheten driewegkoppen. Met een dergelijk kop kan de camera met twee of drie hendels in elke denkbare stand worden gezet. Ze zijn eventueel uitgerust met hoekaanduidingen en concrete scharnierstanden, zodat u zeer nauwkeurig kunt werken.

Afbeelding 01.05

Een flexibel statiefje (www.joby.com).

Meer flexibiliteit en snelheid hebt u met een balhoofd. Met een joystick of één borgknop kunt u de camera snel in elke stand zetten. De nauwkeurigheid is minder dan bij een drieweg- of panoramakop, maar de snelheid van borgen is ongekend. Een waterpasaanduiding op de statiefkop is een welkome optie, evenals een snelkoppeling voor de camera.

Behalve driepootstatieven zijn er ook nog versies met één poot. Ze bieden minder stabiliteit, maar als een lichte bepakking is vereist, bewijzen ze zeker hun nut; ze kunnen zelfs als wandelstok dienen. Eenpootstatieven worden ook gebruikt om zware telelenzen te ondersteunen. De fotograaf hoeft dan niet het hele gewicht te torsen, blijft flexibel in zijn kadering en voorkomt toch grotendeels bewegingsonscherpte.

Ook in het aanbod van statieven zijn er steeds meer handigheidjes te koop, zoals de flexibele Gorillapod.

TIP

Als u geen ruimte hebt voor een statief, kan ook een bonenzak erg nuttig zijn als ondersteuning van de camera. Leg de zak op een muurtje of leuning en plaats hierop de camera. Zorg wel dat de lens vrij ligt voor zoomen en scherpstellen.